

NZa
t.a.v. mevrouw drs. C.C. van Beek
Postbus 3017
3502 GA UTRECHT

Sparrenheuvel 16
Postbus 520
3700 AM ZEIST
Telefoon (030) 698 89 11
Telefax (030) 698 83 33
E-mail info@zn.nl

Contactpersoon Ruud Gardenbroek
Doorkiesnummer 030-6988560
Ons kenmerk **ZVB 2009 0044 rgar1 B**
Uw kenmerk --
Datum 14 april 2009
Onderwerp Reactie ZN op het Consultatiedocument Kraamzorg NZa

Geachte mevrouw Van Beek,

ZN deelt de voorlopige conclusie van de NZa niet.

Op zich zijn de zorgverzekeraars niet tegen liberalisering in de kraamzorg, maar aan de randvoorwaarden hiervoor is nog niet voldaan. Vanuit het belang van de verzekerde gezien zijn er op korte termijn onvoldoende waarborgen voor kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid.

ZN volgt voor de toelichting hierop de opbouw van het Consultatiedocument.

Al jaren zijn er wisselende tekorten aan personeel in de kraamzorg. Ondanks dat er per standaard verzorging circa € 90 (sectorfonds en vroeger geormerkte opleidingsgelden) beschikbaar is voor opleiding en werving blijken vele kraamcentra op dit gebied niet of nauwelijks inspanningen te leveren.

Ook in de jaren 2003/2004 waren er tekorten en hebben enkele zorgverzekeraars uit eigen middelen extra geld beschikbaar gesteld voor opleidingen.

Opvallend is dat de 'varkenscyclus' in de kraamzorg zeer snel verloopt: een tekort kan in één jaar omslaan in een overschot; en omgekeerd, helaas.

Als uitwerking van het "Plan van Aanpak Arbeidscapaciteit Kraamzorg" is door de zorgverzekeraars in 2008 € 16.807.400,- voor in totaal 1372 opleidingsplaatsen (2008 en 2009) beschikbaar gesteld. Desondanks worden er voor de zomer van 2009 weer tekorten gemeld.

Factoren als uitstroom van kraamverzorgenden en ziekteverzuim spelen mogelijk een grote rol bij de tekorten; nader onderzoek daarnaar moet leren of met de eenmalige financiële injectie het capaciteitsprobleem definitief is opgelost.

De conclusie kan niet anders zijn dan dat de kraamzorgmarkt nog verre van stabiel is, zodat liberalisering op dit moment meer nadelen dan voordelen heeft.

Voor verzekerden is het aanbod kraamzorg weinig transparant. Inzicht in kwaliteit van geleverde kraamzorg is niet mogelijk: er zijn nog geen prestatie-indicatoren. De verzekerde lijkt nu vooral te kiezen op het aantal te leveren uren, mond-op-mond reclame en voorkeur van de verloskundige. De omschrijving van de aanspraak/prestatie biedt weinig steun: toevoegen van LIP, BKE en vooral van prestatie-indicatoren kan dit verbeteren. Bruikbare uitkomsten van de CQ-index kraamzorg zijn niet voor 2011 te verwachten. Liberalisering vraagt tenminste transparantie van kwaliteit van zorg voor de verzekerde: onzes inziens zijn deze niet eerder dan in 2011 te verwachten. Voor in ontwikkeling zijnde nieuwe producten zoals geboortecentra is voor de verzekerde volstrekt onduidelijk op welke kraamzorg zij kan rekenen.

De NZa geeft terecht aan dat samenwerking in de verloskundige keten belangrijk is. In de dagelijkse praktijk is samenwerking helaas vaak nog ver te zoeken. Regelmatig (zorginhoudelijk) overleg tussen kraamzorgaanbieders en eerstelijns verloskundige zorg is er weinig, als het er wel is zijn niet alle (nieuwe) kraamzorgaanbieders welkom, zorginhoudelijke afspraken zijn er slechts in beperkte mate.

De theoretische (waardevolle) keten is dus nog lang geen bestaande keten.

De vergelijking die de NZa maakt met de fysiotherapie gaat mank; in de fysiotherapie was op het moment van de liberalisering vooral sprake van solisten of praktijken met enkele beroepsbeoefenaren die elkaar eerder bestreden dan opzochten. De liberalisering dwong tot samenwerking om tot kwaliteitsborging en innovatie te komen. De huidige kraamzorgmarkt kent vooral middelgrote tot grote organisaties die de kwaliteitsindicatoren krijgen aangereikt en met certificering zoals door HKZ al ervaring hebben.

De huidige regels belemmeren samenwerking in de keten niet, liberalisering is daar dus niet voor nodig en liberalisering zal ketenvorming ook niet bevorderen. Integendeel, na liberalisering zullen de beoogde ketenpartners de eerste jaren vooral druk zijn met verwerven of bestendigen van marktaandeel en/of inkomsten.

Geen aantrekkelijk vooruitzicht voor verzekerden.

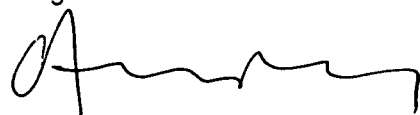
Conclusie

ZN ziet in

- de nog steeds instabiele arbeidscapaciteit
  - het gebrek aan transparantie m.b.t. kwaliteit van zorg
- contra-indicaties voor liberalisering. De nadelen voor verzekerden zijn voorlopig groter dan de voordelen.

Op zijn vroegst in 2011 kan er transparantie zijn op kwaliteit. Of er in 2011 een stabiele kraamzorgmarkt zal zijn is nog niet te beoordelen.

Met vriendelijke groeten,
Zorgverzekeraars Nederland

Drs. A.J. Lamping,
Directeur Zorg